

[Handelsministeren.]

Besvarelse, jeg havde givet det ærede Medlems Forespørgsel. Det, jeg har sagt, er følgende: Afregningscentralen J. A. K., Clearings-Centralen, som er stiftet den 1. Maj 1934, blev, efter at Oplysningerne var indhentet af Ministeriet, resolveret at være under Lovens Omraade, og dette meddelte vi Centralen ved en Skrivelse fra Sparekassetilsynet af 12. Oktober 1934. Samtidig udbad Tilsynet sig Regnskab, udarbejdet af en statsautoriseret Revisor. I samfulde 2 Maaneder undlod Centralen at svare paa Skrivelsen fra Tilsynet, og først efter flere fornyede Henvendelser modtog man, som jeg sagde i Formiddags, en Raabalance, der viste, at der var mindst et Underskud paa 35 000 Kr. paa en Balance paa 100 000 Kr., og desuden var Hovedparten af Aktiverne pantsat til en enkelt Kreditor, nemlig til Andelskassen J. A. K. I øvrigt havde man i Strid med Loven ændret Virksomhedens Organisation uden at indhente Sparekassetilsynets Godkendelse, og bl. a. var der oprettet en ny Afdeling, kaldet Centralafregningskassen. Den 15. Januar 1935 nægtede Centralens Ledelse Tilsynets Repræsentanter Adgang til overhovedet at undersøge Virksomheden, og tidligere havde man, som ogsaa nævnt, nægtet Revisionen de Oplysninger, som Revisionen krævede. Den 16. Januar har Tilsynet, som jeg sagde i Formiddags, standset Afregningscentralen, altsaa det, som man kalder Centralafregningskassen, og den er derpaa efter Ministeriets Bestemmelse traaet i Likvidation. Under Likvidationen er senere inddraget de saakaldte Arbejds- og Produktionsfællesskaber, i alt 33 Selskaber, da disse, som jeg sagde i Formiddags, maatte betragtes som Filialer af Afregningscentralen, og jeg gjorde ogsaa opmærksom paa, at Spørgsmaalet har været under en Domstols Afgørelse.

Nu har det ærede Medlem Hr. Vejen bestridt i sin Tale her i Aften Rigtigheden af Ministeriets Afgørelse og Retsgrundlaget for Afgørelsen. Hvad nu de saakaldte Produktionsfællesskaber angaar, er Forholdet det, at de er oprettet i Løbet af Efteraaret. Forholdet var nemlig det, at man vilde omdanne Afregningscentralen saaledes, at Landet blev inddelt i Kredse, og i hver Kreds skulde den lokale Afregning besørges af vedkommende saakaldte Produktionsfællesskab; Afregningen mellem Kasserne indbyrdes skulde saar ordnes af Centralen i Aarhus. Den Del af Aarhus-Kontoret, som tog sig af denne særlige Opgave, blev kaldt Centralafregningskassen, og efterhaanden overførtes de fleste af Aktiverne til denne Afdeling. Denne

Ordning af Virksomheden var i Strid med Lovens § 7, hvori det hedder, at Ændringer af Grundlaget, Forretningsplaner m. m. ikke kan foretages, forinden Oplysning om den tilsigtede Ændring er indsendt til Sparekassetilsynet og dette har meddelt, at Ændringen ikke findes at indeholde noget, der er i Strid med dansk Lovgivning, eller som paa Grund af mangelfuld Affattelse eller Ændringens Indhold i øvrigt findes utilbørligt af Hensyn til Sparernes Interesser.

Jeg kan tillige oplyse det ærede Medlem Hr. Vejen om, at Omordningen foretoges faktisk indefra, fra Aarhus. Alle Produktionsfællesskaberne fik nemlig Numre efter et Nummersystem, der var fælles for hele Landet, og der blev udarbejdet en Standardvedtægt for alle Produktionsfællesskaberne, og efter denne Vedtægt laa hele Magten hos Centralen i Aarhus. Fællesskaberne var altsaa faktisk kun af Navn selvstændige Foreninger. I Realiteten var de Filialer af Centralen i Aarhus. Ministeriet er i Besiddelse af Materiale, der viser, hvorledes man fra Aarhus skrev til de enkelte Medlemmer, at fremtidig vilde Regnskabet for deres Vedkommende blive ført af Produktionsfællesskab Nummer det og det, hvortil deres Konti var overført.

Det hele foregik altsaa, som naar en Bank opretter en Filial. Det kan derfor heller ikke være en Krænkelse af Foreningsfriheden, naar Likvidatoren, Dommeren i Aarhus, med Ministeriets Samtykke medtog disse Filialer under Likvidationen. Det er jo en Selvfølge, at Filialer i dette Stykke maa følge Hovedvirksomheden.

Hvad nu angaar Domstolens Ret til at afgøre den Slags Spørgsmaal, saa er Forholdet det, at det ifølge Lov af 2. Maj 1934 er Ministeren, der endeligt afgør, om en Virksomhed falder ind under Loven. Deri er der jo i det hele taget ikke noget nyt, en tilsvarende Regel findes i Bankloven. Det er endvidere ved Lovens § 6 overdraget Ministeren at tage Bestemmelse om Likvidationen, naar Sparekassenspektøren har standset en Virksomhed. Men hvis man nu mener, at Ministeren har overskredet sin Beføjelse, sin Kompetence, er der naturligvis intet i Vejen for, at man kan gaa til Domstolene. Det er ogsaa sket for nylig, idet et af Produktionsfællesskaberne, nemlig Nr. 80 i Aalborg, har protesteret mod at blive inddraget under Likvidationen. Sagen blev paakæret til Vestre Landsret, og Landsretten har ved en Kendelse af 30. April dette Aar givet Likvidator og derved ogsaa Ministeriet Medhold.